

ZUŠKOVINY

**Seznamte se s...
legendami**

**Kdo vám zahraje
před Vánoci?**

**Žáci čarovali na
Magickém klavíru**

**Speciál:
Století s vámi!**

**Na koncertě
strašilo!**

**Pod pokličkou jsou...
bicí a cimbálovka**

**Krátké zprávy
a pozvánky**

Vážení čtenáři,

zahajujeme již čtvrtý ročník magazínu ZUŠkoviny. Věřím, že se Vám čtení o všech důležitých událostech a akcích školy líbí a že Vám přináší mnoho zajímavých informací.

V novém čísle najdete další várku článků o akcích, kterých se naši žáci a učitelé od září zúčastnili. Seznámíme Vás s dalším oddělením – bicích nástrojů a cimbálu. A zahájíme novou sérii rozhovorů. Po seznámení s vedením školy budeme pokračovat rozhovory s bývalými vedoucími orchestrů, sborů a sborů. Navážeme tak na oslavy 100. výročí otevření školy, ke kterému došlo v roce 1924.

A protože si 100. výročí zaslouží zvláštní pozornost, připravili jsme pro Vás speciální přílohu ZUŠkovin „Století s vámi“.

Příjemné čtení.

Stanislava Lohinová, editor

Krátké zprávy

Žáci Zdenky Mervové a Lenky Lebedové zpřijemili **zahájení školního roku** prvním ročníkům Mendelova gymnázia Opava.

Pedagog Martin Žurek **doprovodil** svými autorskými skladbami **vernisáž** výstavy Marcely Mrázkové v rámci festivalu Bezručova Opava.

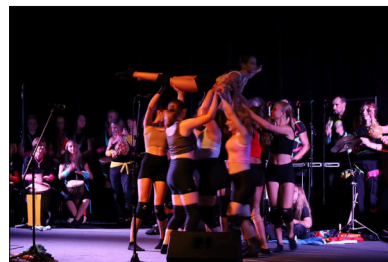
Celou řadu vystoupení za sebou má **bubenický orchestr BORIS**, který bubnoval pro seniory v Domě sv. Kateřiny, na Opavské míli, Lampionovém průvodu MŠ Jateční, Svatomartinských slavnostech na Horním náměstí a v čele Lampionového průvodu města 17. listopadu.

Na Mezinárodním mistrovství seniorů CACIT vystoupil žák smyčcového oddělení ze třídy Danuše Raabové.

ZUŠ se zapojila do festivalu Bezručova Opava

Žáci opavské ZUŠ byli součástí bohatého programu městského kulturního festivalu Bezručova Opava.

V rámci festivalu se konaly dvě události. Bubenický orchestr Ivo Samiece Boris oslavil své 20. výročí v kině Mír. Koncert orchestru doplnilo i vystoupení pěveckého sboru Figaro a tanečnic. Žákyně tanečního oboru se pak před festivalovým publikem představily s reprízou tanění pohádky Čaroděj ze země OZ.

Sbor uspěl v celostátní konkurenci

Skvělý úspěch si přivezl sbor Věnečky ze 14. ročníku celostátní soutěže dětských sborů Porta Musicae 2024. V Liberci si sbor ve velké konkurenci vyzpíval úžasné Stříbrné pásmo a také Zvláštní ocenění poroty za provedení povinné skladby Aprílová škola.

Žáky na první velkou sborovou soutěž připravily Barbora Grygerová a Markéta Polednová. Dopravu a startovné na soutěž hradil SRPUŠ.

Spolek rodičů a přátel ZUŠ podporuje žáky na maximum

Vážení rodiče a zákonní zástupci,

v prosinci Vám do Vašich e-mailových stránek přišly pokyny k platbě poplatku SRPUŠ. Na členské schůzi bylo rozhodnuto, že **příspěvek zůstane ve výši 300 Kč na rodinu**. To znamená, že příspěvek hradí rodiče pouze jednou, i když na ZUŠ dochází více sourozenců nebo žák navštěvuje více oborů.

Ptáte se, **na co putují Vaše peníze? Je jejich využití smysluplné? A budou přínosem zrovna pro Vaše dítě?** Na tyto a další otázky myslíme a snažíme se o využití prostředků informovat na webu, sítích a také přímo ve škole. Při vybírání aktivit, které podpoříme a pomůcek, které nakoupíme dbáme na různorodost a efektivitu. SRPUŠ podporuje všechna oddělení a obory podle aktuálních potřeb.

Napříč obory spolek v loňském školním roce podpořil například úspěšné žáky v soutěžích ZUŠ, úhradou startovních a dopravy na soutěže, občerstvením na ZUŠ Open, zakoupením barelové vody, dárky pro absolventy a dalšími aktivitami.

Hudební obor, jako největší ve škole, tradičně čerpá nejvíce prostředků, například na nákup hudebních nástrojů, části pódia, triček pro školní orchestry, pomůcek pro školu malých muzikantů, rekvizit a šatů pro pěvecké sbory, na úhrady pronájmů pro koncerty v Minoritu, pořádání festivalů Magický klavír a Kytarová smršť a mnoho dalších aktivit. **Výtvarný obor** z prostředků SRPUŠ nakupuje především materiál nebo software. **Taneční obor** může díky spolku šít a pořizovat nové kostýmy a rekvizity, pronajímat si na představení Slezské divadlo. **Literárně-dramatický obor** získal nové rekvizity pro výuku.

Věřte, že Vámi investovaných 300 Kč má smysl. Předem Vám za všechny zasláné příspěvky děkujeme.

výbor SRPUŠ

Při několika příležitostech vystoupila také **Cimbálová muzika** Romana Kubaly. Soubor ze zúčastnil Koncertu folklorních souborů v Ratiboři, oslav sv. Martina v Bílovci a Vánočních trhů města Opavy.

Ani **pěvecké oddělení** nezapomnělo a žáci Zdenky Mervové svými písněmi potěšili například seniory v Domově Bílá Opava a v seniorcentru Oaza. Žáci Zuzany Vávrové zase doprovodili program Vánoce na zemědělce. Společně se pak zpěváci potkali ještě i s žáky Jany Kurečkové a Kataríny Vovkové na Svatomartinských slavnostech v Opavě.

Na vernisáži Slezského zemského muzea k jeho 210. výročí vystoupili žáci **kytarové třídy** Lenky Lebedové.

Na programu **Abonentního koncertu** Církevní konzervatoře Německého řádu byla klavíristka ze třídy Ludmily Majnušové a houslistka Marcela Foltisové.

Žáci napříč odděleními vystoupili na již tradičním **koncertu ve Slezské nemocnici** v Opavě. Dopolední koncert, který se konal ve společenském sále Psychiatrické nemocnice, zpřijemnil den pacientům vystoupením zpěváků, klavíristů, akordeonistů, flétnistů a dalších muzikantů.

Seznamte se s... legendami

Sté výročí školy bylo skvělou příležitostí ke vzpomínání. V naší rubrice Seznamte se s... proto budeme pokračovat rozhovory s bývalými vedoucími úspěšných orchestrů, souborů a sborů. Jako první vám představíme legendu smyčcového oddělení, pedagožku a vedoucí smyčcových orchestrů Nadu Hanouskovou.

Nad'a Hanousková se do historie ZUŠ zapsala především jako vedoucí Dětského komorního orchestru a později také Opavského studentského orchestru sdružujícího i absolventy ZUŠ, studenty konzervatoří a vysokých škol. Soubory zaznamenaly velké úspěchy, např. sedm účastí na koncertech vítězů soutěže Concerto Bohemia v Praze (naposledy 2008), dvě ceny z mezinárodního festivalu Pro Archi v Maďarsku (1999) a dvě první ceny z Evropského festivalu mládeže v belgickém Neerpeltu (1997, 2009). Orchestry účinkovaly na významných domácích festivalech (např. Rudolfinum Praha, Šumperk, Jeseník, Olomouc, Ostrava) a v zahraničí (Lotyšsko, Finsko, Slovensko, Polsko, Itálie, Švýcarsko), jejich nahrávky se objevily na dvou profilových a několik dalších kompaktních discích.

Jaká byla Vaše cesta k hudbě?

Maminka se mne jednoho dne zeptala: „Naděňko, chtěla bys hrát na housličky?“ A tak jsem začala v osmi letech chodit do opavské Lidové školy umění. Později mi vyprávěla, že v době, kdy mne nosila pod srdcem, byla členkou operního sboru Slezského divadla a operu milovala, i když se z rodinných důvodů stala prodavačkou knih a nakonec pak hudebních nástrojů na Dolním náměstí. Chodila jsem ještě do baletu, do tria a také na klavír. A také jsem vystupovala s Orchestrálním sdružením slezských učitelů, které dirigoval Jaroslav Foltýn.

Co Vás přivedlo k profesi učitele?

Na housle mne vyučovala paní Drahomíra Volná, kterou jsem měla moc ráda a už v deseti letech jsem věděla, že budu učitelkou houslí, tak jako ona. Brávala mne na koncerty a do divadla a připravila mne ke studiu na Konzervatoři v Ostravě.

Jak jste se dostala k roli dirigentky?

Měla jsem to štěstí, že již od druhého ročníku jsem se dostala do výběrového Komorního orchestru s dirigentem Josefem Staňkem. Orchester natáčel v televizi, vystoupil na Pražském jaru i na Karajanově soutěži v tehdejší Západní Berlíně. Když jsme účinkovali ve Výmarnu, sblížila jsem se tam se svým budoucím mužem klavíristou Petrem, který hrál na cembalo. (Když jsem později v ZUŠ založila Opavský studentský orchestr, můj muž mi psal pro barokní koncerty z číslovaného basu cembalové party.) Působení a hru v orchestru jsem milovala a vždy si přála mít jednou takový soubor.

Co vše pro Vás vedení orchestru obnášelo?

Kromě velkého nadšení a radosti také neustálé studium dirigování (jezdila jsem do Ostravy za Karlem Briou a do Brna na JAMU za Rostislavem Hališkou), rozepisování partů a smyků, vedení dělených zkoušek často v mém osobním volnu, organizování zájezdů nebo festivalů, zkrátka mnoho práce. Ale dělala jsem vše velmi ráda.

Jaké byly počátky smyčcových orchestrů? Měla jste na koho navázat, na čem stavět?

Smyčcové soubory měly dobré jméno již za vedení Jaroslava Foltýna, který s nimi byl až v ústředním kole. Všichni další vedoucí také odvedli dobrou práci. Na škole byli (a stále jsou) dobří učitelé, a tak jsem jako dirigent měla dostatek žáků, které jsem mohla postavit do čela skupin.

Malý smyčcový soubor jsem vedla již na svém minulém působišti ve Vítkově. Po přestěhování do Opavy a nastoupení po

mateřské dovolené v září 1992 se na zahajovací schůzce smyčcové sekce zeptala tehdejší vedoucí smyčcového souboru Marcela Kuvíková, jestli by soubor někdo nechtěl převzít po ní. A tak jsem se rozhodla, že tu práci vezmu.

A to mi můj manžel přitom říkal, ať to nedělám, že budu mít moc práce. Ale nakonec to byl on, kdo mne vždy podporoval a se vším pomáhal. Když jsme na konci školního roku vystoupili v Minoritu se skladbami „dědečka“ Hanouska (manželova tatínka), mělo to naše vystoupení úspěch a Bohouš Poledna mi říkal, ať si seženu do orchestru kontrabasistu. To se povedlo a příští školní rok jsme zvítězili v ústředním kole soutěže v Havířově a v rozhlasové soutěži Concerto Bohemia. Těch vítězství bylo nakonec sedm s přímým přenosem na stanici Vltava a v České televizi.

Na co ráda vzpomínáte? Jaký silný zážitek jste se svými soubory zažila?

Vzpomínám ráda na mnohé zájezdy a koncerty v republice i zahraničí. Také i proto, že jsem měla všechny své studenty nesmírně ráda a každé setkání s nimi mne obohacovalo.

Při prvním přenosu Concerto Bohemia, než jsme šli do živého vysílání ze studia na Vinohradské třídě, mne krásně nalíčili a ucesali. To byl pro mne hezký citový zážitek. Tenkrát jsme totiž byli jen tři dirigenti z Kroměříže, Ostravy a Opavy. Později při přenosech z Pražského Hradu nebo Žofína, kde bylo účinkujících mnohem více, už na nás maskérky neměly tolik času.

Dalším emotivním zážitkem byla cesta trajektem se studenty z Talinu do Helsinek, okouzilo mne moře a měli jsme krásné počasí. Ve finském Kaajani měli, byť v malém městě, velikou krásnou hudební školu se dvěma koncertními sálami, z nichž jeden pro pět set lidí a oba s nahrávacím studiem, dva taneční sály, no, „překvápko“. A příště jsme cestovali na festival do Lotyšska v třiceti dvou stupních mrazu, ve Valmíeře spousta sněhu, vše vzorně uklizené, kolem silnic a chodníků hluboké závěje a žádný štěrk a písek. Ale těch krásných dojmů bylo

mnoho, až mne to vede k lítosti. Už zbyly jen vzpomínky.

S orchestry jste ale procestovala ještě daleko více míst. Která vám přirostla k srdci a proč?

Každou sezónu jsme začínali prázdninovým soustředěním na zámku v Hradci nad Moravicí. Mohli jsme zkoušet v krásném prostředí sálu Velké dvorany, bydleli jsme díky kastelánu Příbylovi přímo v Červeném zámku. To bylo pro nás důležité, protože bylo třeba připravit asi hodinový program pro chystané festivaly v Opavě, Olomouci či Ostravě a jinde, soutěže a různé zájezdy domácí i zahraniční. Věřím, že všichni studenti, kteří prošli Opavským studentským orchestrem, nejraději vzpomínají právě na tato soustředění. Pro mne to znamenalo celoprázdninovou přípravu, ale ta šťastná únava a radost se znásobila.

Zážitky z Belgie (Atomium, putovní medvěd pro nejsympatičtější orchestr), Finska (sauna, bazény i natočení celého našeho koncertu na CD), Itálie (večerní posezení a povídání si u moře, Benátky), Švýcarska (Goetheanum), Lotyšska (úžasný a dobře organizovaný festival, kde jsme hráli i o půlnoci), Maďarska (prohlídka Budapešti), Slovenska (Košice, Trenčín) i Polska (Ratiboř i krásná Chopinova Varšava) to jen potvrdily.

Pro nás pro všechny však byly nejdůležitější naše koncerty, které byly posluchači vřele přijímány a nedají se zde všechny vyjmenovat. Velmi jsem si vážila koncertů, kdy nás oslovili vysokoškolští studenti a chtěli, abychom je na absolventských koncertech doprovodili. Cestovali s námi nejen do Itálie a do Varšavy, ale hráli s námi i na našem opavském festivalu Setkání.

Další část rozhovoru o výběru repertoáru, o tom, jak těžké je být favoritem anebo hrát před kamerami, se dočtete v připravované knize 100 let ZUŠ Opava.

Krátké zprávy

Pěvecký sbor ZUŠ Opava se zúčastnil **Benefičního koncertu** na podporu Dětského domova Opava, na kterém byli hlavními hvězdami Tomáš Savka a Radka Fišarová. Koncert se konal 3. prosince v nádherném prostřední kostela sv. Václava.

Mikuláš, čert a anděl (studenti z Církevní konzervatoře Německého řádu) navštívili hodiny Školy malých muzikantů. Děti se naučili novou písničku, zahráli si hudební hry a dostali malé odměny, které sponzořoval SRPUS.

Taneční obor se sice intenzivně připravuje na soutěžní rok, ale mezitím stihl několik vystoupení. Žáci zatančili na Halloweenu ve Slezském zemském muzeu a koncertu kapely Maraton. A na Mikuláše proběhla repríza představení Čaroděj ze země Oz ve Slezském divadle pro téměř 500 dětí ze základních škol z Opavy a okolí.

Výtvarka se vydala na výlet za uměním

Žáci výtvarného oboru vyrazili 8. listopadu na výlet za uměleckými zážitky do Olomouce. Plný autobus žáků se vydal za objevováním galerijních pokladů i výtvarnými workshopy.

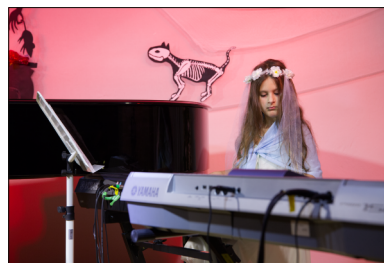
Mladí výtvarníci navštívili Arcidiecézní muzeum, Muzeum umění Olomouc a budovu Českého rozhlasu. Vedle uměleckých sbírek se zajímali také o architekturu. Žáci absolvovali animační program „Je toto ještě umění“, v jehož rámci si vyzkoušeli i happeningové blokování průchodu, a komentovanou prohlídku „Sklepem, sálem, podkrovím“, která je provedla historií Svatováclavského návrší a seznámila je s románským uměním a gotikou.

Na koncertě strašilo!

Druhý ročník Halloweenského koncertu měl opět velký úspěch. Žáci si užili tematický večer plný kostýmů, veselých melodii a strašidelné atmosféry.

Taťána Pokorná a Kamila Sobotková jako Čarodějnice a Bílá paní provázely rozmanitým koncertem, na kterém nechyběl ani tanec a originální výzdoba.

Adventní a novoroční události zaplnily kalendář

Prosinec a leden už tradičně patří vánočním a novoročním koncertům, na kterých se představí žáci hudebního oboru. Na koncertech diváky čekají nejen koledy a sváteční melodie, ale i další krásné výkony našich sólistů, souborů a orchestrů.

Adventní koncertní sezónu zahájil **Mikulášský koncert** v pátek 6. prosince v sále ZUŠ na Nádražním okruhu. Koncert patřil žákům kytarového a smyčcového oddělení, kteří dostali malou mikulášskou odměnu.

Vánoční koncert dechového oddělení slibuje slavnostní atmosféru plnou žesťových a dřevěných dechových nástrojů v pátek 13. prosince v koncertním sále ve Dvořákových sadech.

Žáci **klavírního a pěveckého oddělení** si svůj **Vánoční koncert** připravili na pondělí 16. prosince v 17 hodin v koncertním sále na Nádražním okruhu.

V následujících dvou dnech se budou konat **Vánoční koncerty ve Slezském zemském muzeu**. Úterý 17. prosince bude patřit smyčcovému a přípravnému smyčcovému orchestru, dechovým souborům a dalším hostům. Ve středu 18. prosince pak historickou budovu muzea rozezní Kytarový orchestr a Soubor zobcových fléten. Oba koncerty začínají v 17 hodin.

První **Novoroční koncert** 10. ledna bude patřit opět **klavírnímu a pěveckému oddělení**, které v 17 hodin rozezní koncertní sál ZUŠ na Nádražním okruhu. Novoroční koncert oddělení akordeonů a EKN se bude konat v pátek 17. ledna v 17 hodin již tradičně ve Slezském zemském muzeu, diváky čeká vedle sólistů i vystoupení obou akordeonových orchestrů.

Krátké zprávy z výtvarného oboru

Markéta Janečková připravila výtvarný workshop pro návštěvníky akce Den pro dětskou knihu v knihovně v Kylešovicích.

Žáci výtvarného oboru se mohli účastnit workshopů věnovaných kresbě portrétu nebo modelování hlavy.

Výsledky soutěží

Ústřední kolo soutěží ZUŠ 2023/2024 ve výtvarném oboru | Šternberk

- Opava (Eva Danišková, Anna Šebestová, Hana Foltysová, učí Anna Chevale) – bronzové pásmo
- Nálada Města (Julie Reichertová, Anna Šebestová, Klára Hájková, Adéla Starečková, Smauel Doležel, učí Anna Chevale) – bronzové pásmo
- Architektonická příprava (Markéta Stoklasová, učí Michal Poláš) – čestné uznání

Výtvarné MÚZY Ilji Hurníka

| Ostrava

Zlaté pásmo:

- Kaňáková Elen, učí V. Musilová
- Solná Eliška, učí V. Musilová
- Vavrošová Vitkorie, učí P. Janíková

Stříbrné pásmo:

- Foltysová Hana, učí A. Chevale
- Rinka Vojtěch, učí A. Chevale
- Rychlá Bára, učí A. Chevale
- Samuel Doležel, učí A. Chevale
- Kříž Filip, 15 let, učí M. Sněhota
- Lebedová Elena, učí M. Sněhota

Kreslíř roku | Ostrava

Čestná uznání:

- Amálie Solná, učí A. Chevale
- Kristýna Kostková, učí M. Janečková

Žáci čarovali na Magickém klavíru

XII. ročník Mezinárodního festivalu Magický klavír opět přilákal desítky mladých klavíristů i ze vzdálenosti 200 km. Ve čtvrtek 21. listopadu se tak za klavírem v koncertním sále ZUŠ Opava vystřídalo více než sto žáků ZUŠ z Moravy, Slezska i Polska.

Program nesoutěžní přehlídky byl od rána do večera nabitý k prasknutí. Vedle tří dvouhodinových bloků přehlídky se žáci mohli účastnit soutěžní kategorie Klavírní postavičky, klavírního recitálu Elišky Tkadlčíkové, přednášky Petra Bazaly, workshopu s pedagogy Fakulty umění Ostravské univerzity, navštívit hudební laboratoř nebo si udělat fotku ve speciálním fotokoutku.

Hlavním bodem programu festivalu byla samotná **přehlídka**, která svou přátelskou a otevřenou atmosférou přilákala žáky i z měst jako Mikulov, Střelice, Brno, Hustopeče, Kuřim, Rýmařov, Olomouc, Karviná nebo polských měst Cieszyn, Głubczyce a Racibórz.

Za klavírem se představili žáci od prvních a dokonce i přípravných ročníků až po absolventy 2. stupně. Zazněly různé žánry i autorské skladby. Převažovala sice sólová vystoupení, ale diváci se dočkali i atraktivních „čtyřruček“ a komorní hry s flétnou nebo zpěvem.

Vysokou účast měla kategorie **Klavírní postavičky** oblíbená mezi žáky stejně jako u publika. Téměř třicítka rozmanitých kostýmů odhalila kreativitu žáků, kteří mnohdy neváhali doplnit své klavírní číslo také o recitaci, tanec nebo rekvizity. Diváky na konci bloku čekalo těžké rozhodování, kterému vystoupení dají svůj hlas. Ocenění získala např. vystoupení Labuť, Kde je romantický kout, budem loďko plout, Forrest Gump, Puberťačky nebo Mechanical Doll.

Tradiční součástí festivalu je **klavírní recitál** mladých umělců, kteří si již vydobili své první vavříny na soutěžích a festivalech. V minulých letech jsme se setkali např. s Janem Schulmeisterem, Klárou Gibišovou nebo Norou Lubbadovou. Obvykle polední matiné má přinést účastníkům festivalu nejen krásný kulturní zážitek, ale také je motivovat k rozvíjení vlastních dovedností.

Letošním hostem byla mladá klavíristka **Eliška Tkadlčíková**, která je nositelkou řady ocenění, kterými jsou např. I. cena v Ústředním kole soutěže ZUŠ ČR, I. cena a titul Absolutního vítěze na Prague Junior Note, I. cena v mezinárodní soutěži Broumovská klávesa, II. cena v rozhlasové soutěži Concertino Praga – národní a mezinárodní kolo, II. cena a titul laureáta na Soutěži Nadace Bohuslava Martinů a další. Tkadlčíková si připravila program zahrnující díla J.-Ph. Ra-

meau, R. Schumanna, F. Liszta, F. Mompou a A. N. Skrjabinu.

Po koncertu divákům ještě odpověděla na otázku moderátorky Gabriely Westové, zda ji ke klavíru přivedli rodiče anebo to bylo její přání. „*Nejdříve to chtěli rodiče, a pak jsem to chtěla já. Takže to na mě krásně přenesli,*“ řekla Tkadlčíková.

Druhým festivalovým hostem byl interpret, skladatel a pedagog **Petr Bazala**, který se svou dlouholetou pedagogickou činností a výraznými uměleckými úspěchy podílel na rozvoji kulturního a hudebního života nejen v ČR, ale i v zahraničí.

Bazala oslovil své diváky **přednáškou na téma klavírní improvizace**, při které neustále odskakoval ke klavíru, aby svá slova doprovodil praktickými ukázkami. Posluchači se tak dozvěděli o mnoha improvizčních postupech vhodných pro začínající i pokročilé hráče doplněných o příklady z jeho vlastní pedagogické praxe. Bazala ve své přednášce zdůrazňoval, že při improvizaci „*to není v hlavě, to je v srdci, v uších.*“ Na závěr přednášky se dostalo i na ztvárnění hudebních motivů, které vytvářeli návštěvníci loňského ročníku festivalu. Z pouhého námětu se před diváky rozvíjely bohaté melodie.

Přednáška se konala v prostorách nazvaných **Hudební laborař**, kterou připravil pedagog výtvarného oboru Martin Sněhota. V „laboratoři“ si žáci mohli vyzkoušet elektrický klavír připojený přes speciální software k počítači, který vizualizoval jejich hru.

Výtvarný obor se postaral ještě o další nápaditý prvek pro návštěvníky festivalu. U vstupu do sálu byl k dispozici originální fotokoutek i s maskami slavných skladatelů.

Velký zájem byl také o **klavírní workshopy** s pedagogy Eliškou Novotnou a Lukášem Michelem z Fakulty umění Ostravské univerzity. Oba se svým profesionálním, ochotným a vstřícným způsobem poskytovali konzultace žákům od prvních po absolventské ročníky.

XII. ročník festivalu proběhl v klidné a tvůrčí atmosféře s mnoha pozitivními ohlasy žáků i jejich pedagogů. Všem za to děkujeme a těšíme se na příští rok!

Festival finančně podpořilo statutární město Opava.

Videoreportáž
z festivalu

Pod pokličkou jsou... bicí a cimbálovka

Oddělení bicích nástrojů a cimbálu je mimořádně aktivní. Kromě sólových hráčů na bicí a cimbál sem totiž patří bubenický orchestr Ivo Samiece a cimbálová muzika Romana Kubaly, která zároveň stojí jednou nohou i ve smyčcovém oddělení.

Bicí sekce, ve které vyučují dva pedagogové, je vybavena širokou paletou nástrojů od perkusí po různé bubny. Základní výuka probíhá na bicí soupravu, kterou tvoří velký a malý buben, činely, stojany, hi-hat a další perkuse – kravské zvonce, různá chřestidla, tamburíny a woodblocky. A pedagog a vedoucí bubenického orchestru Ivo Samiec doplňuje: „Žáci se učí hrát jak paličkami, tak čistě dlaněmi nebo prsty (djembe, bonga, konga). Paličky jsou buď celé dřevěné nebo s plastovou hlavičkou, pomocí nichž se hraje na tympány.“

Výuka hry na bicí začíná rozvíčkami. „Hrajeme etudy na malý buben, kde se cvičí elementární technika – různé druhy úderů (tlačené, odražené). Hra na malý buben je základem celé výuky. Při hře na malý buben nabude žák techniku držení paliček, kterou potřebuje při hře na ostatních bicích nástrojích. Potom se přechází na koordinační cvičení na bicí soupravu, kde postupně koordinujeme dvě, tři, až všechny čtyři končetiny.“ Vysvětluje průběh hodiny Ivo Samiec a dodává: „Výuku doplňujeme o skladby. Hrajeme covery známých světových kapel, které máme napsané do not a hrajeme je s nahrávkami. Přecházíme taky na melodické nástroje, jako marimba, a hrajeme písničky, etudy, sólové skladby. Pro bicí soupravy máme sólové skladby nebo doprovázíme orchestrální skladby.“

Žáci oddělení bicích mají poněkud ztížené podmínky, pokud jde o domácí cvičení. Ivo k tomu říká: „každý samozřejmě nemůže mít doma bicí soupravu. Výhodu mají ti, kteří mohou využít půdu, suchý sklep nebo garáž.“ Alternativou je využití elektrických bicích.

Pro bicí nástroje existují sólové noty i orchestrální partitury, ale velkou roli u nich hraje i schopnost improvizace. „*Bubeníci se učí improvizovat, aby se naučili doprovodit jakékoli hudební žánry od jazzu, rocku, popu přes metal po folklor.*“

Bicí oddělení se na veřejnosti často prezentuje vystoupeními bubenického orchestru vedeného Ivo Samiecem BORIS. Orchester sice letos oslavil 20. výročí, ale při ZUŠ působí až od roku 2020. Orchester se skládá z žáků školy i bubenických nadšenců všech věkových kategorií. Ivo o svém orchestru říká: „*BORIS a jeho tvorbu lze těžko žánrově zařadit, neboť jeho repertoár je sestaven z často netradičních nástrojů a rytmů z téměř všech koutů světa. V repertoáru tak můžete narazit na sambu, bosa novu, chachu a další rytmy Latinské Ameriky. Také rytmy západní Afriky, tradiční japonské rytmy či pochodové patterny evropských souborů jsou inspirací při tvorbě nových skladeb.*“

Boris se prezentuje autorskými skladbami svého vedoucího a k jeho originálnímu zvuku přispívají i nástroje. „*Používáme bicí nástroje, ale nebráníme se jakémukoliv rozšíření o jiné hudební i nehumánní nástroje. V BORISu se již recykloval i 'hrncofon', valcha, elektrikářský 'husí krk' či originální nástroj sestavený z odpadových trubek,*“ dodává Ivo.

Oddělení ale v kolektivním předmětu „bubenický orchestr“ nabízí zkušenost souborového hraní i pro žáky ostatních oddělení, které využívají především žáci klavírního oddělení. Ivo o výuce předmětu říká: „*V bubenickém orchestru hrajeme zejména na africké bubny, kterých máme arzenál, abychom mohli všichni sedět v kroužku a každý měl svůj buben. Samozřejmě pracujeme hlavně na souhře.*“

Absolventi bubenického oddělení nachází uplatnění v hudebních skupinách jakýchkoli žánrů a stylů. Řada žáků již při studiu hraje v kapelách nebo doprovází školní orchestry. Ve studiu hry na bicí je možné pokračovat na konzervatoři.

Součástí oddělení bicích jsou i cimbál a velmi oblíbené **cimbálové muziky**, které vyučuje Roman Kubala. Muziky se dělí na tři podle věku žáků na nejmladší, mladší a starší. „Cimbálovka stojí na pomezí individuálního a skupinového umění. Při počtu kolem 10 lidí se nikam neschováte a máte individuální zodpovědnost,“ říká vedoucí Kubala, i když dodává, že: „se v souboru může významně uplatnit i méně zdatný instrumentalista.“

Cimbálová muzika se skládá z několika postů. „Nejdůležitějšími jsou primáš, hrající a zdobící hlavní melodii, musí být technicky velice zdatný, tercáš, vykonávající totéž na druhém hlase, navíc musí velice vnímat probíhající harmonii a té se podřizovat, pak cimbálista, který musí umět skloubit melodii s přesným rytmem a hraním akordů, kontráši, kteří hrají akordický doprovod na několik způsobů, musí být velmi vytrvalí a odolní, mít harmonickou paměť. Další nepostradatelným členem je basista, který musí být rytmicky neomylný, zvládnout basové chody dle vlastní invence a mít schopnost pracovat s tempem,“ říká Kubala. Další hráči pak zmíněné posty zdvojují, může se přidat také klarinet či příčná a zobcová flétna. Samozřejmostí je sólový a sborový zpěv.

Stejně jako hra v jiných souborech i cimbálová muzika přináší žákům důležité zážitky a zkušenosti. Roman Kubala o nich hovoří takto: „hraní v cimbálové muzice dětem přináší možnost společné tvůrčí práce na společných cílech, což jsou nácviky písní a příprava vystoupení, vytváření dlouhodobého repertoáru a poznávání specifík jednotlivých folklorních oblastí.“

Kubala vysvětluje, že „si děti zautomatizují technické dovednosti a naučí se vnímat souběžně probíhající tanec. Vlastně cvičí, aniž by o tom věděly. Spolupodílejí se na dramaturgii vystoupení a poznávají, že cesta k osvojení písně vede přes nutné opakování a práci na detailech. Proto jsou pro nás pravidelné zkoušky důležitější než samotná vystoupení, tam se totiž vše tvoří, vzniká progres, zážitek z nového.“

A k zodpovědnosti každého člena souboru dodává: „Nemluvě o tom, že se děti musejí samy postarat o přípravu a organizaci: nachystat nástroje, připravit stojany, noty, vyčistit kroj, přijít včas... Posiluje se tím také socializační role společných setkávání a zodpovědnost za společný výsledek.“

O hru v cimbálové muzice je mezi žáky velký zájem. Kubala k tomu uvádí, že „díky silnému folklornímu zázemí na Opavsku a povinnosti souborové hry na ZUŠ není o nové členy nouze.“ Hrozí pouze odchod klíčových, nezdvojených hráčů na basu, cimbál a primáše.

Cimbálová muzika úzce spolupracuje se Střediskem volného času a jeho dětským folklorním souborem Úsměv, který doprovází ve dvou věkových kategoriích. Kubala říká, že „spolupráce je soustavná, relativně volná a hlavně přirozená z podstaty věci. Soubory zkouší společně především před vystoupeními nebo při nácviku nového tance. Společně pak soubory absolují i většinu zájezdů a mnohé děti, které hrají i tančí a naopak.“

Vystupování vyžaduje pečlivou přípravu, především u děvčat, i co se týče oblékání a česání. Samozřejmostí je lidový kroj, „na který si občas musí některý chlapec zvykat.“

Nedílnou součástí hraní v cimbálové muzice je zájezdová činnost, účast na festivalech, vystoupeních, folklorních pořadech, výchovných koncertech, soutěžích a pořadech folklorního kalendáře. Kubala uvádí: „Asi bychom je těžko hledali v Opavě prostor, kde jsme ještě nehráli. Zahraniční pravidelné zájezdy směřují většinou na folklór zaslíbený Balkán, kde zvláště oblíbenou destinací je Chorvatsko. Vloni jsme ovšem zamířili na Taiwan, odkud jsme si přivezli nezapomenutelné zážitky a zkušenosti. Pravidelná výměna se uskutečňuje také s polskou Ratiboří.“

Kubala ještě na závěr zdůrazňuje, že „vše skvěle funguje díky žákům, rodičům, kolegyním ze smyčcového oddělení a podpoře vedení ZUŠ.“

Soutěže ZUŠ

Ve školním roce 2024/2025 proběhnou tradiční soutěže ZUŠ v oborech:

- *sólový a komorní zpěv*
- *sólová a souborová hra bicích nástrojů*
- *hra smyčcových souborů a orchestrů*
- *hra na dechové nástroje*
- *hra na cimbál, dudy, komorní hru a soubory lidové hudby*
- *soutěžní přehlídka tanečního oboru*

Naši žáci se budou účastnit většiny soutěží a první kola je čekají v únoru:

- *14. 2. okresní kolo přehlídky tanečního oboru (Hlučín)*
- *18. 2. okresní kolo soutěže v sólovém a komorním zpěvu (ZUŠ Opava)*
- *28. 2. okresní kolo ve hře na dechové nástroje (ZUŠ Opava)*

Držte našim žákům palce!

Pozvánky

pátek 13. prosince, 16.30 | ZUŠ Opava – Dvořákovy sady
Vánoční koncert dechového oddělení

sobota 14. prosince, 16.00 | Raduň, kostel Nejsvětější Trojice
Adventní koncert akordeonového orchestru Cantabile

neděle 15. prosince, 16.00 | Chlebičov, Kulturní dům
Adventní koncert akordeonového orchestru Cantabile

pondělí 16. prosince, 17.00 | ZUŠ Opava – Nádražní okruh
Vánoční koncert klavírního a pěveckého oddělení

úterý 17. prosince, 17.00 | Slezské zemské muzeum
Vánoční koncert ZUŠ Opava
vystoupení dechových souborů, smyčcového orchestru a hostů

středa 18. prosince, 17.00 | Slezské zemské muzeum
Vánoční koncert ZUŠ Opava
vystoupení Kytarového orchestru, Souboru zobcových fléten a hostů

pátek 10. ledna, 17.00 | ZUŠ Opava – Nádražní okruh
Novoroční koncert pěveckého a klavírního oddělení

pátek 17. ledna, 17.00 | Slezské zemské muzeum
Novoroční koncert oddělení akordeonů a EKN

pátek 24. ledna, 17.00 | ZUŠ Opava – Nádražní okruh
Klavírní odpoledne

pondělí 10. února, 16.30 | ZUŠ Opava – Nádražní okruh
Třídní předehrávka Martina Žurka

úterý 11. února, 16.30 | ZUŠ Opava – Nádražní okruh
Třídní předehrávka Taťány Pokorné

středa 12. února, 16.30 | ZUŠ Opava – Nádražní okruh
Třídní předehrávka Kamily Sobotkové

středa 26. února, 17.00 | ZUŠ Opava – Nádražní okruh
Klavírní odpoledne

